



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 257/2012-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť L. T., K., zastúpeného JUDr. D. T., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 50 ods. 3, čl. 16 ods. 2 a čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c) a čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I a jeho uznesením zo 16. apríla 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 58/2010 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť L. T. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. mája 2012 doručená sťažnosť L. T., K. (ďalej len „sťažovateľ“) doplnená podaním doručeným 14. mája 2012, ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 50 ods. 3, čl. 16 ods. 2 a čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c) a čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len

„okresný súd“) a jeho uznesením zo 16. apríla 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 58/2010.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 6 T 58/2010 zo 7. júla 2010 uznaný vinným zo spáchania trestných činov ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 a výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere troch rokov, ktorého výkon mu bol podľa ustanovenia § 51 ods. 1 Trestného zákona podmiennečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 3 rokov spolu s uložením probačného dohľadu v skúšobnej dobe.

Uznesením sp. zn. 6 T 58/2010 zo 16. apríla 2012 okresný súd na verejnom zasadnutí rozhodol v zmysle ustanovenia § 50 ods. 4 Trestného zákona, že sťažovateľ sa v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia neosvedčil, a nariadil mu nepodmiennečný trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov. Podľa ustanovenia § 176 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) vyhotovil okresný súd zjednodušené uznesenie neobsahujúce odôvodnenie, pretože na verejnom zasadnutí po vyhlásení predmetného uznesenia sa sťažovateľ a prokurátor vzdali práva podať proti uzneseniu sťažnosť.

Sťažovateľ je toho názoru, že namietaným postupom a uznesením okresného súdu boli porušené ustanovenia Trestného zákona a Trestného poriadku a súčasne aj jeho základné práva zaručené ústavou a práva zaručené dohovorom, čo odôvodnil sťažovateľ touto argumentáciou:

*«V prvom rade považujem za potrebné ozrejmiť, prečo som sa zrejme vzdal práva podať sťažnosť proti uzneseniu o nariadení nepodmiennečného trestu odňatia slobody a tým došlo k situácii, že som nevyčerpal opravné prostriedky, ktoré mi zákon na ochranu mojich základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie som bol oprávnený. Ja nepopieram, že tohto práva som sa vzdal, ale neviem to ani potvrdiť.*

*Potom, čo predseda senátu vyhlásil predmetné uznesenie, teda keď odzneli slová o tom, že sa mi nariaďuje nepodmiennečný trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov, prestal som vnímať svet okolo seba. Nič viac som nevnímal, nerozoznával som zvuky, ničomu, čo sa dialo po vyhlásení uznesenia som nerozumel. Bol som úplne paralizovaný.*

*Fakt, že som sa vzdal práva podať sťažnosť proti uzneseniu o nariadení nepodmienečného trestu odňatia slobody, som pochopil až potom, čo mi bolo doručené písomné vyhotovenie tohto uznesenia.*

*Okamžite som požiadal o právnu pomoc advokátku JUDr. J. F. JUDr. F. následne nahliadla do spisu okresného súdu sp. zn. 6 T 58/2010, z ktorého vyhotovila potrebné fotokópie listín, vrátane zápisnice z verejného zasadnutia konaného 16.4.2012.*

*Zo zápisnice z verejného zasadnutia konaného 16.4.2012 som zistil, že som sa vzdal práva podať sťažnosť proti uzneseniu o nariadení nepodmienečného trestu odňatia slobody aj za oprávnené osoby. Ani o tejto skutočnosti neviem, ako som už uviedol, nebol som schopný riadne vnímať.*

*Dôkaz: zápisnica z verejného zasadnutia konaného 16.4.2012*

*Až do vysvetlenia JUDr. F. mi nikdy nebolo vysvetlené, čo to znamená vzdať sa práva podať sťažnosť proti uzneseniu aj za oprávnené osoby, ani to, kto vlastne sú tieto oprávnené osoby.*

*Navyše, v danom prípade, s poukazom na ustanovenie § 186 ods. 1 a 2 Tr. por., ani neprichádzala do úvahy možnosť, aby sťažnosť proti uzneseniu o nariadení nepodmienečného trestu odňatia slobody podali aj oprávnené osoby, s výnimkou prokurátora, ktorý sa však tohto práva tiež vzdal.*

*Vyššie uvedené skutočnosti považujem za také, ktoré preukazujú, že podmienku vyčerpania opravných prostriedkov uvedenú v § 53 ods. 1 zákona o Ústavnom súde SR som nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.*

*Vzhľadom na vyššie uvedené žiadam Ústavný súd SR, aby moju sťažnosť s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 2 zákona o Ústavnom súde SR neodmietol ako neprípustnú. Zo zápisnice z verejného zasadnutia konaného 16.4.2012 vyplýva, že upovedomenie o konaní verejného zasadnutia mi bolo doručené 10.4.2012 a zároveň sa v nej konštatuje, že bola zachovaná päťdňová lehota od doručenia upovedomenia o konaní verejného zasadnutia.*

*Podľa § 292 ods. 4 Tr. por. deň, čas a miesto verejného zasadnutia určí predseda senátu tak, aby osobe, ktorá na verejné zasadnutie dala svojim návrhom podnet, osobe, ktorá môže byť rozhodnutím priamo dotknutá, obhajcovi a prokurátorovi zostala od doručenia predvolania na verejné zasadnutie alebo od upovedomenia lehota aspoň päť*

*pracovných dní na prípravu; to neplatí pri sťažnosti proti uzneseniu o nevzatí obvineného do väzby. Skrátiť lehotu možno len so súhlasom toho, v záujme koho je lehota ustanovená. U ostatných osôb, ktoré sa na verejné zasadnutie predvolávajú alebo o ňom upovedomujú, treba zachovať spravidla trojdňovú lehotu.*

*Podľa § 63 ods. 3 Tr. por. do lehoty určenej podľa dní sa nezapočítava deň, v ktorom sa stala udalosť určujúca začiatok lehoty.*

*Upovedomenie o konaní verejného zasadnutia bolo mi doručené 10.4.2012, v utorok. Prvým pracovným dňom päťdňovej lehoty bola streda 11.4.2012, druhým pracovným dňom päťdňovej lehoty bol štvrtok 12.4.2012, tretím pracovným dňom päťdňovej lehoty bol piatok 13.4.2012, štvrtým pracovným dňom päťdňovej lehoty bol pondelok 16.4.2012, kedy sa konalo verejné zasadnutie.*

*Z vyššie uvedeného je zrejme, že v rozpore s tvrdením uvedeným v zápisnici z verejného zasadnutia nebola mi zachovaná lehota aspoň päť pracovných dní na prípravu. Bol som teda ukrátený na mojich právach.*

*Z celého priebehu verejného zasadnutia konaného 16.4.2012 je zrejme, že som sa takmer k ničomu nevyjadroval a nechápal som dostatočne jeho priebeh. Senát mal za danej situácie dospieť k pochybnostiam o mojej spôsobilosti náležite sa obhajovať, a to aj s prihliadnutím na môj vek.*

*Podľa § 38 ods. 1 písm. d) Tr. por. vo vykonávacom konaní, v ktorom súd rozhoduje na verejnom zasadnutí, musí mať odsúdený obhajcu, ak sú pochybnosti o jeho spôsobilosti náležite sa obhajovať. Bolo teda povinnosťou okresného súdu ustanoviť mi obhajcu.*

*Okresný súd sa na verejnom zasadnutí vôbec neopýtal probačného úradníka, ktorý ma mal na starosti, či som sa dostavoval na probáciu a ani ako som si v skúšobnej dobe viedol. Probačný úradník bol na verejnom zasadnutí prítomný, aj keď jeho prítomnosť zo zápisnice vôbec nevyplýva.*

*Keďže uznesenie o nariadení nepodmienečného trestu odňatia slobody neobsahuje odôvodnenie, je možné zistiť len zo zápisnice z verejného zasadnutia konaného 16.4.2012, z akých dôvodov mal súd za to, že som sa v skúšobnej dobe neosvedčil.*

*Predseda senátu čítal nasledovné listinné dôkazy: rozkaz na čl. 126-127 (rozkaz Obvodného úradu K. sp. zn. A/2011/03517 o uložení sankcie za priestupok z 18.4.2011), rozkaz na čl. 128 (rozkaz Obvodného úradu K. sp. zn. 2011/07332 o uložení sankcie*

za priestupok z25.8.2011), rozhodnutie na čl. 129 - 130 (rozhodnutie Obvodného úradu K. sp. zn. A/2011/06986 zo 4.11.2011), rozhodnutie na čl. 131 - 134 (rozhodnutie Obvodného úradu K. sp. zn. A/2010/11143z3.3.2011).

Vyššie uvedené rozkazy, resp. rozhodnutia Obvodného úradu K. (ďalej len „obvodný úrad“) o priestupkoch boli podkladom pre rozhodnutie okresného súdu o tom, že som sa v skúšobnej dobe neosvedčil a teda boli podkladom aj pre rozhodnutie o nariadení nepodmienečného trestu odňatia slobody.

K jednotlivým rozkazom, resp. rozhodnutiam obvodného úradu uvádzam nasledovné.

Pokiaľ ide o rozkaz obvodného úradu sp. zn. A/2011/03517 o uložení sankcie za priestupok z 18.4.2011, skutok, za ktorý som bol uznaný vinným stal sa 11.4.2010, tak ako je uvedené v odôvodnení tohto rozkazu. V skutkovej vete rozkazu je nesprávne uvedený dátum spáchania skutku 11.4.2011. Na túto skutočnosť poukázal som aj na verejnom zasadnutí. Ak by okresný súd mal k dispozícii celý priestupkový spis a nielen jednotlivé rozhodnutia, bol by túto skutočnosť zo spisu zistil.

O tom, že skutok sa stal 11.4.2010 predkladám uznesenie Okresnej prokuratúry Košice I sp. zn. 4 Pv 309/2010 zo 7.2.2011.

Dôkazy: rozkaz obvodného úradu sp. zn. A/2011/03517 z 18.4.2011 uznesenie Okresnej prokuratúry Košice I zo 7.2.2011

Keďže rozsudok okresného súdu sp. zn. 6 T 58/2010 zo 7.7.2010 nadobudol právoplatnosť 7.7.2010, je zrejmé, že skutku uvedeného v rozkaze obvodného úradu sp. zn. A/2011/03517 o uložení sankcie za priestupok z 18.4.2011 dopustil som sa pred začatím plynutia skúšobnej doby.

Rozhodnutím obvodného úradu sp. zn. A/2011/06986 zo 4.11.2011 bolo zastavené konanie vo veci priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona o priestupkoch, ktoré bolo vedené proti mne a môjmu otcovi, keďže nám nebolo preukázané spáchanie skutku, o ktorom sa konalo.

Dôkaz: rozhodnutie obvodného úradu sp. zn. A/2011/06986 zo 4.11.2011

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že okresný súd nemal pri svojom rozhodovaní o mojom osvedčení, resp. neosvedčení sa prihliadať na toto rozhodnutie obvodného úradu, keďže priestupkové konanie bolo v danom prípade zastavené.

*Rozkazom obvodného úradu sp. zn. 2011/07332 o uložení sankcie za priestupok z 25.8.2011 bol som uznaný vinným zo spáchania priestupku proti verejnému poriadku podľa ust. § 48 priestupkového zákona s poukazom na § 8 ods. 1 písm. g/ VZN Mesta K. č. 78/2009 o čistote a o verejnom poriadku na území mesta K., ktorého som sa dopustil tým, že dňa 30.7.2011 v čase o 13:50 som v parku konzumoval alkoholický nápoj (vodku).*

*Dôkaz: rozkaz obvodného úradu sp. zn. 2011/07332 z 25.8.2011*

*Moje konanie, ktoré bolo prejednávané v predmetnom priestupkovom konaní nechcem v nijakom prípade bagatelizovať, ale považujem za celkom neprimerané a odporujúce zákazu ukladania krutých, neprimeraných trestov, aby mi bolo podmienené odsúdenie premenené na nepodmienečné v dôsledku toho, že som v parku požíval alkoholické nápoje. Navyše sa tak stalo veľmi krátko po smrti môjho brata T. T., ktorý sa obesil. Tieto okolnosti budú rozobraté nižšie.*

*Rozhodnutím obvodného úradu sp. zn. A/2010/11143 z 3.3.2011 bol som uznaný vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona o priestupkoch, ktorého som sa dopustil tým, že dňa 23.9.2010 o 21:00 hod. som v kabínke výťahu fyzicky napadol úderom päťou do oka V. S., pričom keď sa tento bránil, natiahol si medzirebrové svaly, čím som mu spôsobil pomliaždenie steny hlavy v oblasti ľavého obočia a natiiahnutie svalov v oblasti brucha, ľahký úraz bez určenej doby liečenia.*

*Dôkaz: rozhodnutie obvodného úradu sp. zn. A/2010/11143 z 3.3.2011*

*Z vyššie uvedených skutočností je možné ustáliť, že okresný súd mohol pri svojom rozhodnutí prihliadať len na rozkaz obvodného úradu sp. zn. 2011/07332 z 25.8.2011 a rozhodnutie obvodného úradu sp. zn. A/2010/11143 z 3.3.2011.*

*Podľa § 50 ods. 4 Tr. zák. ak odsúdený viedol v skúšobnej dobe riadny život a riadne vykonal iné uložené sankcie a plnil uložené obmedzenia a povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil; inak nariadi nepodmienečný trest odňatia slobody, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby. Výnimočne môže súd vzhľadom na okolnosti prípadu ponechať podmienené odsúdenie v platnosti, hoci odsúdený konaním spáchaným v skúšobnej dobe dal príčinu na nariadenie výkonu trestu, a súčasne môže...*

*V čase rozhodovania okresného súdu na verejnom zasadnutí konanom 16.4.2012 mal som 21 rokov a 11 mesiacov. Dnes mám 22 rokov. Narodeniny som mal 21.4.2012.*

*Predseda senátu nemal pripojený ani jediný z priestupkových spisov, neopýtal sa ma na moje rodinné pomery, nezisťoval, či som zamestnaný, ako sa mi v práci darí.*

*Opakujem, že nechcem bagatelizovať svoje konania, za ktoré som v skúšobnej dobe bol uznaný vinným zo spáchania priestupku. Avšak musím podotknúť, že ide „len“ o priestupky, nie o trestné činy. Okresný súd sa ani len nepokúsil zistiť, či sú tu výnimočné okolnosti na ponechanie podmieneného odsúdenia v platnosti.*

*Domnievam sa, že vzhľadom na môj mladý vek, ktorý je veľmi blízky veku osoby blízkej veku mladistvých (§ 127 ods.2 Tr. zák.), bolo povinnosťou okresného súdu vecou sa podrobne a citlivo zaoberať, zisťovať všetky potrebné okolnosti pre rozhodnutie, riadne sa oboznámiť s priestupkovými spismi, a nie len s rozhodnutiami, ale najmä s mojimi osobnými pomermi. Taktiež mal okresný súd citlivo pristupovať k môjmu poučeniu ako aj k dodržaniu lehôt a rešpektovaniu mojich práv. Celé verejné zasadnutie trvalo 25 minút.*

*Rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 30 C 228/2004 z 15.6.2005 bolo manželstvo mojich rodičov rozvedené a ja spolu s mojimi 3 bratmi boli sme zverení do osobnej starostlivosti nášho otca, keďže naša matka bola alkoholička a dlhodobo o nás nejavila žiadny záujem.*

*Dôkaz: rozsudok okresného súdu Košice II sp. zn. 30 C 228/2004 z 15.6.2005*

*Nejde o bežnú a ani jednoduchú životnú situáciu. Otec nás doposiaľ sám vychováva. Snaží sa ako len môže, ale je to veľmi ťažké. Matka na našu výživu ničím neprispieva. Môj starší brat T. T. spáchal samovraždu obesením. Pri ňom ležala výzva na nástup výkonu trestu odňatia slobody.*

*Dôkazy: úmrtný list*

*policajná správa*

*výzva na nastúpenie do výkonu trestu*

*Ja som od 9.1.2012 zamestnaný ako striekač lepidla vo F. V práci nemám nijaké problémy, ani s kolegami, ani s nadriadenými, ani s pracovnou disciplínou.*

*Dôkaz: posudok zamestnanca*

*Žiadna z týchto skutočností okresný súd nezaujímala.*

*Primárne mám za to, že ak by sa okresný súd bol vecou podrobne zaoberal a prihliadal na všetky zásady trestného konania, zmysel podmieneného odsúdenia, zmysel trestu, osobu odsúdeného a najmä na závažnosť a spoločenskú nebezpečnosť*

*priestupkového konania, ktorého som sa dopustil, musel by dospieť k záveru, že doposiaľ som sa v skúšobnej dobe osvedčil.*

*Sekundárne, ak by okresný súd po citlivom a podrobnom preskúmaní mojej záležitosti predsa len dospel k záveru o tom, že som v skúšobnej dobe nevedol riadny život, mal dospieť k záveru, že sú tu výnimočné okolnosti na ponechanie podmieneného odsúdenia v platnosti. Tieto podľa môjho názoru spočívajú v nízkej spoločenskej nebezpečnosti „závadného“ konania, ktorého som sa v skúšobnej dobe dopustil, v mojom veku, celkovej rodinnej situácii - opustila nás matka a odmietla sa o nás starať, v priebehu skúšobnej doby sa mi obesil brat.*

*Premenu podmieneného trestu odňatia slobody na nepodmienečný, považujem v danom prípade, pri zohľadnení všetkých okolností za celkom neprimeranú, nehumánnu a najmä vychádzajúcu jednak z celkom nedostatočného zistenia všetkých rozhodných okolností (pripojenie priestupkových spisov ako celku a oboznámenie sa s ich obsahom, zistenie rodinných a osobných pomerov) a jednak z porušenia ustanovení Trestného poriadku - § 292 ods. 4 Tr. por. a § 38 ods. 1 písm. d) a Trestného zákona - § 50 ods. 4 (najmä prihliadanie k rozkazu, resp. rozhodnutiu obvodného úradu sp. zn. A/2011/03517 z 18.4.2011 a sp. zn. A/2011/06986 zo 4.11.2011).*

*Nesmierne ľutujem všetko zlé čo som v živote spáchal, avšak mám za to, že napadnutým rozhodnutím okresného súdu boli porušené ustanovenia Trestného poriadku a Trestného zákona a zároveň moje základné ľudské práva uvedené v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 a čl. 16 ods. 2 Ústavy SR a práva podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. b/ a c/ a čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd , a to tým, že nebola zachovaná lehota na prípravu na verejné zasadnutie a neboli dodržané ustanovenia o povinnej obhajobe, ako aj tým, že súd prihliadal aj na priestupkové rozhodnutia, ktoré sa týkali skutku spáchaného pred začiatkom plynutia skúšobnej doby a skutku, pre ktorý bolo konanie o priestupku zastavené a tiež tým, že súd ma riadne nepoučil a tým, že súd neskúmal všetky skutočnosti potrebné pre jeho rozhodnutie.»*

*V podaní doručenom ústavnému súdu 14. mája 2012 sťažovateľ doplnil svoju argumentáciu a uviedol:*

*«Napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 6 T 58/2010 bol mi uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov, ktorý mi bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 4 rokov a zároveň mi bol uložený probačný dohľad nad mojim správaním v skúšobnej dobe, okresný súd na verejnom zasadnutí postupoval podľa ustanovení § 50 Trestného zákona, ako to vyplýva aj zo samotného namietaného uznesenia zo 16.4.2012, vo výroku ktorého je konštatované, že „Podľa § 50 ods. 4 Tr. zák. súd vyslovuje, že odsúdený L. T. ... sa... neosvedčil...“.*

*Spôsob ukončenia podmiennečného odsúdenia s probačným dohľadom, čo bol aj môj prípad, je pritom upravený v § 52 Tr. zák. Okresný súd mohol v danom prípade rozhodnúť o mojom neosvedčení sa a o nariadení výkonu nepodmiennečného trestu odňatia slobody len podľa, ustanovenia § 52 ods. 1 a 5 Tr. zák. a v nijakom prípade nie podľa § 50 ods. 4 Tr. zák., ktorý upravuje spôsob ukončenia klasického podmiennečného odsúdenia, teda podmiennečného odsúdenia bez probačného dohľadu.*

*Práve v dôsledku aplikácie nesprávnych ustanovení Trestného zákona okresný súd vôbec nezisťoval, ako prebiehal môj probačný program a či som dodržiaval podmienky probačného dohľadu.*

*Ako som uviedol už vo svojej sťažnosti zo 7.5.2012, okresný súd sa na verejnom zasadnutí vôbec neopýtal probačného úradníka, ktorý ma mal na starosti, či som sa dostavoval na probáciu a ani ako som si v skúšobnej dobe viedol. Probačný úradník bol na verejnom zasadnutí prítomný, aj keď jeho prítomnosť zo zápisnice vôbec nevyplýva. Okresný súd si zjavne vôbec neuvedomoval, že rozhoduje o ukončení podmiennečného odsúdenia s probačným dohľadom.*

*Samozrejme teda namietam, že v predmetnom konaní došlo k porušeniu ustanovenia § 52 ods. 1 Tr. zák. a nie § 50 ods. 4 Tr. zák. ako som nesprávne uviedol vo svojej sťažnosti. Okresný súd teda mohol zväziť, vzhľadom na všetky okolnosti uvedené v podnete zo 7.5.2012, ponechanie probačného dohľadu v platnosti a tento primerane predĺžiť.»*

Opierajúc sa o uvedené odôvodnenie sťažovateľ v závere sťažnosti žiadal, aby ústavný súd rozhodol, že jeho v petite označené základné práva zaručené ústavou a práva

zaručené dohovorom boli napadnutým uznesením a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu porušené, v nadväznosti na to ďalej navrhoval, aby bolo napadnuté uznesenie zrušené a vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie a aby mu bola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia.

## II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv zaručených čl. 46 ods. 1, čl. 50 ods. 3, čl. 16 ods. 2 a čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b)

a c) a čl. 3 dohovoru uznesením okresného súdu a jemu predchádzajúcim postupom v označenom konaní, v ktorom okresný súd v zmysle ustanovení § 419 Trestného poriadku rozhodoval o osvedčení sa sťažovateľa ako odsúdeného v rámci skúšobnej doby podmiennečne odloženého trestu odňatia slobody.

Právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu pred porušením základných práv a slobôd v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a základných slobôd nerozhoduje iný súd.

Zásada subsidiarity zahŕňa okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Všeobecné súdnictvo zabezpečuje fyzickým osobám a právnickým osobám presadzovanie svojich práv, zaväzuje sa poskytnúť im účinnú ochranu pred neoprávnenými štátnymi zásahmi, pritom má prednostne chrániť a presadzovať individuálne základné práva a slobody. Príslušné procesné poriadky sú zárukou účinnosti tejto právnej ochrany aj zárukou ochrany zákonného prístupu k uplatňovaniu základných práv a slobôd (I. ÚS 61/06).

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľom namietané porušenie niektorého z jeho ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv alebo slobôd nezakladá bez ďalšieho aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 103/02, IV. ÚS 115/07).

Judikatúra ústavného súdu zdôrazňuje, že zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v trestnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou

medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám alebo právnickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio – inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, I. ÚS 214/09).

Podľa ustanovenia § 185 ods. 1 Trestného poriadku opravným prostriedkom proti uzneseniu je sťažnosť.

Podľa ustanovenia § 185 ods. 2 Trestného poriadku sťažnosťou možno napadnúť každé uznesenie policajta okrem uznesenia o začatí trestného stíhania. Uznesenie súdu alebo prokurátora možno sťažnosťou napadnúť len v tých prípadoch, v ktorých to zákon výslovne pripúšťa, a ak rozhoduje vo veci v prvom stupni.

Podľa ustanovenia § 419 ods. 1 Trestného poriadku o tom, či sa odsúdený v skúšobnej dobe osvedčil alebo či sa nariadi výkon trestu odňatia slobody, rozhodne súd na verejnom zasadnutí.

Podľa ustanovenia § 419 ods. 2 Trestného poriadku proti uzneseniu podľa odseku 1 je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.

S poukazom na príslušnú právnu úpravu ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ mal v systéme všeobecného súdnictva k dispozícii účinný opravný prostriedok na ochranu svojich práv, ktoré mali byť napadnutým uznesením okresného súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu podľa jeho názoru porušené, pričom tento opravný prostriedok v danej veci nevyužil, resp. sa ho vzdal.

Súčasťou konštantnej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu, a preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí dodržať postupnosť

tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Pokiaľ sťažovateľ pri uplatňovaní ochrany svojich základných práv zostal pasívny a možnosť iniciovať riadne opravné konanie na základe uplatnenia sťažnosti, ktorou disponoval podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku, vôbec nevyužil (pretože sa jej dobrovoľne vzdal), a nerešpektoval tak označený systém postupnosti, nemôže sa dovolávať suplovania riadneho opravného konania prostredníctvom konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Ak o závažných procesných pochybeniach, ktorými sa porušujú aj niektoré zo základných práv alebo slobôd, je oprávnený a povinný rozhodnúť všeobecný súd na základe riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov upravených v príslušnom procesnom poriadku, je právomoc ústavného súdu v prípade ich nevyčerpania vylúčená.

Pokiaľ ide o argumentáciu sťažovateľa, v ktorej odvolávajúc na ustanovenie § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde žiada ústavný súd o zohľadnenie osobitných okolností jeho prípadu, a teda odpustenie nevyčerpania opravného prostriedku (v jeho prípade riadneho opravného prostriedku – sťažnosti poskytovanej ustanoveniami § 185 Trestného poriadku), ústavný súd poukazuje na to, že označené ustanovenie zákona o ústavnom súde je aplikovateľné v prípadoch nedostatku procesnej podmienky konania, ktorou je neprípustnosť sťažnosti (napr. nevyčerpanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa ustanovení zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v prípade sťažnosti na porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy; nevyčerpanie podnetu ako právneho prostriedku nápravy v rámci sústavy orgánov prokuratúry Slovenskej republiky a pod.). Vzhľadom na skutočnosť, že u sťažovateľa ide o inú kategóriu procesnej prekážky, a síce o nedostatok právomoci, javí sa za daných okolností jeho argumentácia ako irelevantná.

Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou

vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd sťažnosť sťažovateľa už pri jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa na ochranu ústavnosti nezaoberal.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júna 2012